РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

З А К О Н

за изменение и допълнение на Закона за народната просвета

(Обн., ДВ, бр. 86 от 18.10.1991 г., изм., бр. 90 от 24.10.1996 г., изм. и доп., бр. 36 от 31.03.1998 г., доп., бр. 124 от 27.10.1998 г., изм., бр. 153 от 23.12.1998 г., в сила от 1.01.1999 г., бр. 67 от 27.07.1999 г., в сила от 27.07.1999 г., бр. 68 от 30.07.1999 г., изм. и доп., бр. 90 от 24.09.2002 г., в сила от 24.09.2002 г., бр. 95 от 8.10.2002 г., в сила от 8.10.2002 г., бр. 29 от 31.03.2003 г., в сила от 31.03.2003 г., изм., бр. 71 от 12.08.2003 г., доп., бр. 86 от 30.09.2003 г., в сила от 1.01.2004 г., бр. 114 от 30.12.2003 г., изм. и доп., бр. 40 от 14.05.2004 г., изм., бр. 28 от 1.04.2005 г., в сила от 1.04.2005 г., бр. 94 от 25.11.2005 г., в сила от 25.11.2005 г., бр. 103 от 23.12.2005 г., бр. 105 от 29.12.2005 г., в сила от 1.01.2006 г., изм. и доп., бр. 41 от 19.05.2006 г., бр. 105 от 22.12.2006 г., изм., бр. 113 от 28.12.2007 г., в сила от 1.01.2008 г., изм. и доп., бр. 50 от 30.05.2008 г., доп., бр. 35 от 12.05.2009 г., в сила от 12.05.2009 г., изм., бр. 36 от 15.05.2009 г., в сила от учебната 2009 - 2010 г., бр. 74 от 15.09.2009 г., в сила от 15.09.2009 г., изм. и доп., бр. 50 от 2.07.2010 г., бр. 78 от 5.10.2010 г., в сила от 5.10.2010 г., доп., бр. 9 от 28.01.2011 г., изм., бр. 23 от 22.03.2011 г., в сила от 22.03.2011 г., изм. и доп., бр. 99 от 16.12.2011 г., в сила от 1.01.2012 г., бр. 102 от 21.12.2012 г., в сила от 1.01.2013 г., изм., бр. 68 от 2.08.2013 г., в сила от 2.08.2013 г., доп., бр. 84 от 27.09.2013 г., в сила от 27.09.2013 г., изм. и доп., бр. 109 от 20.12.2013 г., в сила от 1.01.2014 г., доп., бр. 61 от 25.07.2014 г.)

§ 1. В чл. 15, т. 1 накрая се добавя „включително и чрез преразглеждане и коригиране на учебниците по история, така че младите хора да бъдат информирани за престъпленията на комунистическите режими у нас и по света по същия начин, по който са информирани за престъпленията на националсоциализма и фашизма”.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 2. В Закона за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план (Обн., ДВ, бр. 67 от 27.07.1999 г., в сила от 27.07.1999 г., изм. и доп., бр. 90 от 24.09.2002 г., в сила от 24.09.2002 г., бр. 95 от 8.10.2002 г., в сила от 8.10.2002 г., бр. 29 от 31.03.2003 г., в сила от 31.03.2003 г., бр. 40 от 14.05.2004 г., бр. 41 от 19.05.2006 г., бр. 105 от

22.12.2006 г., бр. 50 от 30.05.2008 г., доп., бр. 36 от 15.05.2009 г., изм., бр. 74 от 15.09.2009 г., в сила от 15.09.2009 г., бр. 68 от 2.08.2013 г., в сила от 2.08.2013 г., доп., бр. 61 от 25.07.2014 г.) се правят следните допълнения:

1. Чл. 9, т.2 се изменя така:

„2. да създаде условия за формиране на ценностни ориентации, свързани с чувството за българската национална идентичност, уважение към другия, съпричастност и демократично гражданство основано на правата и отговорностите на гражданите, както и да създаде условия за формиране на конкретни знания за престъпленията извършени от комунистическите, националсоциалистическите и фашистките режими, включително и на комунистическия режим в България;“

2. Чл. 10, т.4. се изменя така:

„4. обществени науки, гражданско образование, религия и история, включително изучаване на престъпленията, извършени от комунистическите, националсоциалистическите и фашистките режими, включително на комунистическия режим в България.“

Вносител:

МОТИВИ

към законопроекта за изменение и допълнение на Закона за народната просвета

На 18.09.2008 г. 40-тото Народното събрание прие Решение за подкрепа на Пражката декларация за Европейската съвест и комунизма от 3 юни 2008г.

Идеите, залегнали в Пражката декларация, намериха развитие в Резолюцията на Европейския парламент от 2 април 2009г. „Европейската съвест и тоталитаризма" и Резолюцията на Парламентарната Асамблея на Организацията за Сигурност и Сътрудничество в Европа от 3 юли 2009г. „За ново обединение на разединена Европа". От своя страна, тези международни документи са продължение на процеса, започнал с приемането на Резолюция 1096 (1996) относно мерките за разграждане на наследството от бившите комунистически тоталитарни режими на Парламентарната асамблея на Съвета на Европа, Резолюция 1481/2006 на Парламентарната Асамблея на Съвета на Европа за „Необходимостта от международно осъждане на престъпленията на тоталитарните комунистически режими". В тези документи особена важност се отдава на информираността на обществото за извършените престъпления на тоталитарните режими.

Предлаганата промяна в Закона за народната просвета е подновяване на инициативата на народни представители от 40-тото и 41-вото Народно събрание и е в съгласие с приетия от Народното събрание Закон за обявяване на комунистическия режим в България за престъпен (Обн., ДВ, бр. 37 от 5.05.2000 г.).

В навечерието на 25-тата годишнина от падането на Берлинската стена и от демократичните промени в България социологически агенции публикуваха представителни социлогически проучвания, според които огромната част от младите хора нямат никаква или нямат реална представа за комунистическия режим, неговите престъпления и последствията от тях, а все по-значим брой български граждани оценяват по-скоро позитивно комунистическия режим. Убеден съм, че тази опасна обществена тенденция на неглижиране на престъпленията на комунизма се дължи частично и на липсата на информация по въпроса в учебните програми на средните училище.

Така например според национално проучване на НЦИОМ от м. юни 2013г. 60% от младите хора на възраст между 15 и 35 години посочват като основен източник на информация за българската история през 20-ти век учебниците по история. Според същото проучване 78% от младите хора не знаят за концлагера край Ловеч, а 70% не свързват с никаква асоциация „Св. Неделя" и 1925г.

Според проучване на агенция „Алфа рисърч" от октомври т.г. 94% от младите хора заявяват, че не знаят нищо или почти нищо за комунистическия период, а 92% не познават границите на комунистическия блок.

Според същото проучване 55% от анкетираните оценяват по-скоро позитивно личността и приноса на последния комунистически диктатор Тодор Живков. За сравнение, в проучване от 1991г. 76% от анкетираните са давали негативна оценка за него.

Отричането на тоталитарните режими на 20-ти век остане формална декларация без последствия, докато гражданите не получават адекватна информация за трагичните исторически събития, наложили особена бдителност на съвременното общество по отношение на тези режими. Създаването на условия за формиране на мнение по темата следва да бъде задължителна част от държавната политика.

В противен случай, обществото ни е изложено на риск липсата на информация да подмени знанието за близкото минало и да допусне възраждане на човеконенавистни идеологии, официално отречени от национални законодателни актове и международни такива, по които Република България е страна.

Вносител: